

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 maja 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa J. T. przeciwko (...) Spółki akcyjnej w W. o zapłatę, w punkcie 1 zasądził od pozwanego na rzecz powoda a) kwotę 2.774,76 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty b) kwotę 280,32 zł tytułem zwrotu procesu; w punkcie 2 umorzył postępowanie w pozostałej części; w punkcie 3 nakazał zawrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi a) kwotę 59,00 zł na rzecz powoda tytułem zwrotu części opłaty od pozwu, b) kwotę 149,45 zł na rzecz powoda tytułem zwrotu niewykorzystanej części zaliczki na wydatki, c) kwotę 149,45 zł na rzecz pozwanego tytułem zwrotu niewykorzystanej części zaliczki na wydatki; (wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, sygn. akt XIII GC 2477/18 k. 102, uzasadnienie k. 103 - 108)

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zaskarżając wyrok w części tj. w zakresie pkt 1a i 1b w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy:

a.art 217 § 1 k.p.c. oraz 227 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. i art. 278 k.p.c. poprzez:

i. oddalenie wniosku dowodowego pozwanej z odpowiedzi na pozew z dnia 16 września 2018 r. oraz z pisma procesowego z dnia 15 marca 2019 r., w którym pozwana wносиła by biegły wyliczył koszty przywrócenia pojazdu do stanu sprzed szkody z uwzględnieniem rabatów na nowe, oryginalne części zamienne (5%) oraz materiał lakierniczy (40%),

ii. oddalenie wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka D. D. na okoliczności historii pojazdu, przeprowadzenia naprawy, części użytych do naprawy i jej kosztów oraz otrzymania oferty nabycia części z uwzględnieniem rabatów na nowe, oryginalne części zamienne (5%) oraz materiał lakierniczy (40%), powodów nieskorzystania z tej oferty,

-co skutkowało nieustaleniem okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia i zasądzeniem świadczenia przekraczającego wartość rzeczywiście poniesionej szkody;

b. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

i. pominięcie faktu zagwarantowania poszkodowanemu przez pozwaną możliwości zakupu części zamiennych i materiału lakierniczego po cenach wskazanych w kalkulacji pozwanego - co skutkowało zasądzeniem świadczenia przekraczającego uzasadnione wydatki, pozwalające na przywrócenie pojazdu powoda do stanu sprzed szkody;

oraz naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a.art. 361 § 2 k.c., art. 822 § 1 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie i zasądzenie świadczenia przekraczającego wysokość rzeczywiście poniesionej szkody;

b.art. 354 § 2 k.c. przez uznanie, iż poszkodowany w sposób należyty współpracował z pozwanym w toku procesu likwidacji szkody, pomimo iż w nie skorzystał z zagwarantowanej mu przez pozwaną możliwości zakupu części zamiennych i materiału lakierniczego po znacznie niższych cenach, wskazanych w kalkulacji pozwanego, z błahych i nieuzasadnionych powodów, czym doprowadził do nieuzasadnionego zwiększenia kosztów naprawy pojazdu, a tym samym szkody;

Na podstawie powyższych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz stosunkowe rozdzielanie kosztów z uwzględnieniem zmiany rozstrzygnięcia przez Sąd II instancji. Ponadto skarżący wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Skarżący wniósł również o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu wskazanego w pkt III lit a i b apelacji. (apelacja k. 113 – 116v)

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji pozwanego oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym, według norm przepisanych. (odpowiedź na apelację k. 128 – 128v)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Zarzuty pozwanego dotyczące naruszenia przez Sąd Rejonowy zasady swobodnej oceny dowodów tj. art. 233 § 1 k.p.c. są niezasadne. Do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. dochodzi wtedy, kiedy Sąd I instancji dokonuje oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami logiki oraz doświadczenia życiowego. Podnosząc zarzut w oparciu o art. 233 § 1 k.p.c. skarżący powinien wskazać konkretny dowód przeprowadzony w sprawie, oraz w czym upatruje wadliwą ocenę tego dowodu. Zaznaczyć również należy, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (por. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 27 września 2002 r. II CKN 817/00).

Sąd Rejonowy nie naruszył zasady swobodnej oceny dowodów w niniejszej sprawie, poprzez pominięcie okoliczności zagwarantowania poszkodowanemu przez pozwanego rabatów na materiały lakiernicze oraz części zamienne. Oświadczenie zawarte w kalkulacji, że w przypadku trudności w nabyciu części zamiennych lub materiałów lakierniczych poszkodowany proszony jest o kontakt z zakładem ubezpieczeń stanowi wyłącznie oświadczenie pozwanego. Nie jest to zatem dowód na to, że poszkodowany ma faktyczną możliwość nabycia części i materiałów po cenach wskazanych w kalkulacji. Nie można tym samym czynić zarzutu naruszenia swobodnej oceny dowodów, skoro Sąd nie tylko nie pominął wskazanej okoliczności w materiale faktycznym, ale również została ona drobiazgowo przeanalizowana przy subsumpcji stanu faktycznego do przepisów prawa materialnego. Sąd Rejonowy słusznie stwierdził, że możliwość stosowania tych rabatów nie została dostatecznie wykazana oraz że wyliczenie kosztów naprawy przy uwzględnieniu rabatów na części nie oddaje rzeczywistej wysokości szkody. Na stronie pozwanej spoczywał ciężar dowodowy dotyczący możliwości nabycia części zamiennych i materiałów lakierniczych po cenach wskazanych w sporządzonej przez siebie kalkulacji. W oparciu o przedstawione porozumienia nr (...) oraz nr (...) i (...), pozwany wykazał jedynie na zawiazanie współpracy pomiędzy nim a warsztatami i dostawcami, którzy oferowali rabaty na części zamienne dla klientów strony pozwanej. Nie wykazano zaś, aby jakiegokolwiek punkty sprzedaży udzielały rabatów na materiał lakierniczy, ani od jakich cen rabaty te są naliczane, a tym samym jaka jest rzeczywista cena tych materiałów po rabatach. Podobnie sytuacja wygląda odnośnie części, z tym wyjątkiem, że w porozumieniu (...) i (...) wskazano na dostawcę spółkę (...). Z treści przedłożonych porozumień wynika, że rabaty naliczane są od cen obowiązujących w danych punktach sprzedaży, wymienionych tylko w jednym porozumieniu dotyczącym części. Poza tym, nie zostało też w żaden sposób udowodnione, jakie są te ceny, od których należałoby naliczać rabaty. Z żadnej z umów zawartych przez pozwane Towarzystwo nie wynika, aby rabaty były naliczane od cen przyjętych w systemie A., co pozwoliłoby na weryfikację przez biegłego sądowego. W związku z powyższym stwierdzić należy, że zarzuty naruszenia prawa procesowego podniesione przez skarżącego stanowią jedynie polemikę z ustaleniami Sąd I instancji i jako takie nie mogą skutecznie ich podważyć. W tym miejscu zaznaczyć należy, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy dokonał oceny materiału dowodowego i ustalił korelujący z nim stan faktyczny, który Sąd Odwoławczy w pełni podziela i przyjmuje go za własny.

W ocenie Sądu Okręgowego nie było zasadnym uwzględnienie wartości rabatów, do których uprawniona była strona pozwana przy ocenie hipotetycznych wartości naprawy. Dla powstania roszczenia o naprawienie szkody w postaci kosztów naprawy pojazdu nie mają znaczenia późniejsze zdarzenia, w tym to, czy pojazd został rzeczywiście naprawiony czy też nie. Skorzystanie z tego uprawnienia nie może ograniczać wysokości należnego poszkodowanemu odszkodowania, ubezpieczyciel sprawcy szkody powinien bowiem wyrównać uszczerbek w majątku poszkodowanego do pełnej wysokości szkody. Uwzględnienie przez Sąd koncepcji przedstawionej przez pozwanego, oznaczałoby ograniczenie prawa poszkodowanego do organizacji naprawy pojazdu zastępczego w ramach współpracy w ubezpieczeniu, pod rygorem wypłaty odszkodowania pomniejszonego o przysługujące jedynie ubezpieczycielowi zniżki. Natomiast w razie naprawy pojazdu na własną rękę skutkowałoby pomniejszeniem kwoty należnego odszkodowania do wysokości nieodpowiadającej wartości poniesionej szkody i niewystarczającej do przywrócenia pojazdu do stanu poprzedniego. Posiadanie przez zakład ubezpieczeń zniżki na części zamienne do naprawy pojazdów nie może więc rzutować na ocenę wysokości należnego odszkodowania, bowiem odnosi się ona bezpośrednio do samej naprawy pojazdu i stanowi jedynie oszczędność samego ubezpieczyciela.

W przedmiocie zarzutu naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. oraz art. 227 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. i art. 278 k.p.c. poprzez nierozpoznanie wniosku dowodowego pozwanego z odpowiedzi na pozew z dnia 16 września 2018 roku oraz z pisma procesowego z dnia 15 marca 2019 roku, w którym pozwany wnosił by biegły wyliczył koszty przywrócenia pojazdu do stanu sprzed szkody z uwzględnieniem rabatów na części zamienne (5%) oraz materiał lakierniczy (40%), Sąd Rejonowy słusznie oddalił wniosek dowodowy. Sąd Okręgowy popiera zawartą w uzasadnieniu argumentację powyższej decyzji, bowiem wyliczone w kosztorysie odszkodowanie z uwzględnieniem narzuconych upustów, w żadnym wypadku nie stanowi rynkowego kosztu restytucji uszkodzonego pojazdu. Poza tym, jak wskazał biegły sądowy, hipotetyczna naprawa pojazdu która byłaby dokonana w oparciu o kalkulację sporządzoną przez pozwanego nie przywróciłaby pojazdu do stan sprzed szkody, zatem dowód o który wnioskował skarżący był zbędny. Oprócz tego, co już zostało stwierdzone przy omawianiu poprzedniego zarzutu, możliwość uzyskania takich rabatów jak też ich wysokość nie została udowodniona, a więc zagwarantowanie ich poszkodowanemu należy odczytywać jako fikcyjne. Zatem przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka D. D. na okoliczności wskazane przez skarżącego nie miało znaczenia dla sprawy.

Tym samym jako bezzasadny należy uznać zarzuty naruszenia art. 361 § 2 k.c. art. 822 § 1 k.c., art. 824¹ § 1 k.c. Powód w sposób dostateczny wykazał, że pozwany wypłacił kwotę niewystarczającą do skutecznego przywrócenia stanu poprzedniego pojazdu, co zostało ostatecznie potwierdzone opinią biegłego. Okoliczności naprawy pojazdu oraz czynności wykonane przez zakład naprawczy nie będą rzutowały na wysokość odpowiedzialności pozwanego. Naprawa samochodu jest bowiem prawem poszkodowanego, które zazwyczaj realizowane jest przed wypłaceniem odszkodowania, w celu jak najszybszego odzyskania możliwości normalnego korzystania z pojazdu, jako narzędzia użytku codziennego. Słusznie więc przyjął Sąd I instancji, że realizacja tego prawa, oderwana jest od samego przywrócenia do samochodu do stanu poprzedniego, nie może rzutować na ostateczną kwotę odszkodowania, co potwierdza również orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2002 roku, IV CKN 635/00).

Za chybiony uznać należy zarzut naruszenia art. 354 § 2 k.c. poprzez uznanie, iż poszkodowany w sposób należyty współpracował z pozwanym w toku procesu likwidacji szkody, pomimo iż w nie skorzystał z oferowanego mu rabatu na materiały lakiernicze oraz na części zamienne. Przepis stanowi, że dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współzycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel. Początkowo wierzycielem roszczenia był poszkodowany, który przelał roszczenie na powoda. Działania poszkodowanego, a później powoda miały na celu uzyskanie odszkodowania w wysokości odpowiadającej powstałej szkodzie. Zgodnie z powyższym przepisem poszkodowany obowiązany jest do współpracy, jednakże współpraca w wykonaniu zobowiązania nie może przeważać nad uzasadnionym interesem poszkodowanego w zaspokojeniu roszczenia co do zasady i co do wysokości. W okolicznościach niniejszej sprawy próżno ocenić nie skorzystanie z oferowanych rabatów przez poszkodowanego za

godzące w powyższy obowiązek, wręcz przeciwnie pozwany nie udowodnił, aby był w stanie zapewnić jakiegokolwiek rabaty poszkodowanemu ze wskazaniem cen, od których zostałyby naliczone. Poza tym praktyka pozwanego w zakresie zapewnienia niższych cen na części i materiały, ma charakter pozorny. Powoływanie się na rabaty czy upusty, obowiązujące we współpracujących z ubezpieczycielem warsztatach naprawczych i punktach sprzedaży, stanowi nieuprawnione działanie, mające na celu zmuszenie poszkodowanego w pierwszej kolejności do dokonania naprawy uszkodzonego pojazdu, a w drugiej zaś do skorzystania z usług wyłącznie zakładów naprawczych lub sprzedawców części zamiennych, z którymi dany ubezpieczyciel współpracuje. W przeciwnym przypadku bowiem, poszkodowany musi liczyć się z brakiem naprawienia doznanej szkody, gdyż w ten sposób wyliczone w kosztorysie odszkodowanie, z uwzględnieniem narzuconych upustów, w żadnym wypadku nie stanowi rynkowego kosztu restytucji uszkodzonego pojazdu. Zatem to praktyka pozwanego, na pierwszy rzut wyglądająca na działanie prowadzące do minimalizacji szkody, prowadzi faktycznie do powstania wątpliwości co do wypełnienia przez niego obowiązku wynikającego art. 354 § 1 k.c. Brak zatem podstaw do uznania zachowania poszkodowanego jako godzącego w obowiązek współpracy po stronie wierzyciela.

Wobec bezzasadności zarzutów pozwanego, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., zasądając od pozwanego, jako strony przegrywającej postępowanie, na rzecz powoda kwotę 450,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, ustalonymi na podstawie § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

Aleksandra Litwin - Górzyńska Marzena Eichstaedt Mariola Szczepańska